

Yrkesliv

Kapittel 7: Mobbing

Mobbing

- Vg2: beskrive hva mobbing og krenkende adferd er, gi eksempler på forebyggende tiltak og vise hva aktivitetsplikten innebærer
- Hva er mobbing/krenkende adferd
- Forebygging
- Aktivitetsplikten

Hva er våre erfaringer med mobbing blant barn og unge i skoler/barnehager?

Hva er mobbing?

- Professor Dan Olweus: «En person er mobbet eller plaget når han eller hun, gjentatte ganger, og over en viss tid, blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere personer»

En negativ handling er noe en person gjør bevisst for å skade andre, med ord eller fysisk handling., eller indirekte: ekskludering i form av f.eks baktaling og rykter.

Mobbing ødelegger selvfølelsen.

Mobbing innebærer at en part føler seg underlegen.

Kan barn være mobbere? Person vs. handlinger.

2012: 12% av barnehagebarn sier de ofte blir plaget av andre. 2011: 9,8% av skolebarn blir utsatt for mobbing to eller flere ganger i måneden.

Verbal mobbing.

- Verbal mobbing rettes mot utseende, ferdigheter, væremåte eller bakgrunn, og rammer trygghet og selvfølelse. Barne og ungdomsarbeidere må passe på at det ikke utvikler seg språkbruk som setter selvfølelse og personlig utvikling i fare. Verbal mobbing foregår i sosiale medier, der det er vanskelig å oppdage. Barn og unge må oppfordres til å melde ifra, både på egne og andres vegne.
- Alvoret i, og konsekvensene av, verbal mobbing må tydeliggjøres.
- Hvor går grensen mellom erting og mobbing? Bør «godt ment erting» aksepteres?

Psykisk mobbing

- Psykisk mobbing er blikk, hånlige smil, grimaser, å overse og stenge ute. Ikke bli invitert.
- Å bli møtt som om man ikke eksisterer er noe av det vanskeligste vi kan oppleve.
- Dette er ikke aktive handlinger, og ofte vanskelig å oppdage.

Hvordan kan du som arbeider med barn og unge motvirke dette?

Fysisk mobbing

- Fysisk mobbing er voldshandlinger.
- Fysisk mobbing oppleves nedverdiggende, og kan gi store psykiske skader. Tap av selvfølelse og selvrespekt, og skamfølelse. Også å melde fra om mobbing kan oppleves fornedrende, og barn kan være redde for ikke å bli trodd og at det vil bli verre.

Skoler, SFO og klubber må ha handlingsplaner for hvordan de jobber når mobbing blir avdekket, og de ansatte må ha kompetanse til å gjennomføre.

Å ikke gripe inn blir oppfattet som aksept.

Digital mobbing

- Mobbing via mobiltelefon/sosiale medier må forebygges gjennom å gjøre barn og unge bevisst på kraften i det skrevne ord. Terskelen for mobbing bygges ned i den digitale verden, barn må lære at sms'er er like krenkende som å si noe ansikt til ansikt.
- Rykter og informasjon spres raskt.
- Den som arbeider med barn og unge må utfordre empatien (Hvordan oppleves dette?)

Hva er mobbing?

- Gjør rede for hva som menes med mobbing.

- **Mobbing.docx**

Hvem mobber?

- Kanskje noen vi ikke ville trodd, men ofte barn som:
- Er mer aggressive og hissig
- Har en positiv holdning til vold
- Er impulsive og urolige
- Viser lite empati
- Har sterkt behov for å dominere
- Er fysisk sterkere (gutter)
- Ikke er spesielt populære, men har støttespillere (medløpere)

Hvem mobber II

- Passive mobbere: utviser redusert individuelt ansvar «jeg bare så på», utvikler negativ oppfatning av offeret, kan ta aktiv rolle etter hvert
- Glidende overgang mellom mobber-medløper-støttespiller-passiv støttespiller-uengasjert tilskuer-mulig forsvarer-forsvarer.
- Arbeid med miljøet derfor essensielt.
- Jenter danner grupper og klikker- psykisk og verbal mobbing med mange medløpere. Baksnakking og rykter.

Hvem blir mobbet?

- De som blir mobbet har vanligvis lav selvfølelse, og protesterer lite. De har lav evne til selvhevdelse- «usynlige» Kan utstråle redsel. Evnen til å hevde egne meninger og grenser må oppmuntres fra barnehagen.
- Ofte yngre og fysisk svakere.
- Av og til er offeret ukonsentrert, hissig, ertende eller klengete, og fremprovoserer slik mobbing.
- Mobbing foregår der de voksne ikke er. Friminutt, skolevei, løsere undervisningsopplegg er slike arenaer. Voksne må involvere seg i friminuttene, strukturere timene, og samtale med barna. Legg merke til barn som er alene, eller søker mye voksenkontakt.

Kjennetegn på at mobbing finner sted

- Vondt i magen, ønsker å være borte fra skolen
- Nedfor, stresset
- Ønsker å jobbe alene
- Begynner å bruke annen vei til og fra skolen
- Ødelagte klær og bøker
- Blåmerker, kutt, skrammer de ikke kan gjøre greie for
- Dårlig søvn, dårligere prestasjoner
- Adferdsendring

Forebygging av mobbing

- Aktiv forebygging gir resultater
- Sosial kompetanse forhindrer mobbing. Programmer som fremmer sosial kompetanse: «Steg for steg», «Det er mitt valg».
- Systematisk bevisstgjøring av sosiale ferdigheter trener empati, prososiale handlinger og selvhevdelse
- Opparbeiding av tillit hos barn og foreldre
- Trekke inn i alle fag som en del av arbeidet

Forebygging av mobbing.

- Vær bevisst på (sjekklister): Voksnes forhold til barna og miljø
- Anerkjenner voksne barnas initiativ? Blir alle barn lagt merke til? Får noen ofte/mest negativ oppmerksomhet? Tror vi mer på noen barn? Snakker vi like mye med alle? Er vi like tålmodige med alle? Er vi bevisste på forskjellen mellom humor og ironi?
- Er miljøet inkluderende og preget av omsorg eller er det mye erting og kritiske kommentarer? Ekskluderes barn fra leken? Bytter barna på å bestemme? Er barna rause eller kritiske? Trøster barna hverandre, eller ler de av hverandre?

Aktivitetsplikten

- Innebærer at alle som jobber med barn og unge plikter å observere, gripe inn i og varsle mobbing.
- Dette krever kunnskap om mobbing, konsekvenser av mobbing og forebyggende arbeid.
- Skoler og barnehager skal ha nulltoleranse for krenkelser, utestenging, diskriminering og trakassering.

Eksempel på handlingsplan ved mobbing

- Undersøk og observer for å få informasjon
- Samtale og støtte
- Avtal foreldresamtale med foreldre til offer, informer om hva som blir gjort
- Samtale med den som mobber. En om gangen, start der det er lettest å lykkes, informer om at det ikke aksepteres og inviter til samarbeid for å få slutt på mobbing. Gjør avtaler.
- Samtale med mobbernes foreldre. Foreldrene skal ikke selv ordne opp i elevgruppen.
- Enkeltvedtak fra rektor.
- Sanksjoner. Disse skal dokumenteres.
- Oppfølging, ny samtale med begge parter etter en tid.
- Søk råd og hjelp om nødvendig, bruk ekspertise- PPT, kommunen, evt. Statped

Oppgaveeksempel:

Drøft et tiltak du som barne- og ungdomsarbeider kan gjennomføre i ditt arbeid i barnehage, skole/SFO eller ungdomsklubb og som skal forebygge mobbing og krenkende adferd.

Forebygging_av_mobbing.docx

Drøft et tiltak du som barne- og ungdomsarbeider kan gjennomføre i ditt arbeid i barnehage, skole/SFO eller ungdomsklubb og som skal forebygge mobbing og krenkende adferd.

- Et tiltak for å forebygge mobbing og krenkende adferd i barnehagen, er å gjennomføre en lesestund med en bok som tar for seg temaet. I den sammenheng er det viktig å involvere barna, og invitere dem til samtale både i løpet av selve lesningen og i etterkant, for at de skal reflektere over hvordan dette er relevant i deres egen hverdag. **Det er viktig å være observant når man i fellesskap samtaler om slike ting, og det kan godt være at enkelte personlige oppfølgingsspørsmål til innspill som kommer fra barna heller skal komme i etterkant av lesestunden, på tomannshånd.**

